

[Bækgaard.]

Hvad angår statens syn på dette, må man sige, at den tager imod tilbuddet med megen velvilje, og det kan jeg forstå, når jeg tænker på den overvejende indstilling hos regeringen, den sociale indstilling, som også det ærede medlem hr. Lysholt Hansen har givet udtryk for. I tilfældet med Vordingborg Seminarium begrundede den højtærede undervisningsminister godt nok forslaget med, at der er et vist regionalt hensyn, der gør sig gældende; men jeg synes, at her er en glimrende lejlighed for sjællændere, specielt københavnere, til at vise, at de har den allerstørste interesse for landet vest for Store-Bælt, ved at sende de unge til seminarier dér, og jeg kunne eventuelt i samme forbindelse sige til den nye landbohøjskole. Hvad overtagelsen af Gjedved Seminarium angår, kan jeg ikke i fremsættelsen finde nogen speciel begrundelse derfor.

Selve de spørgsmål, vi behandler her, kan i øjeblikket synes temmelig små, selv om statskassen godt nok i tilfælde af overtagelse af de to seminarier står med flere undervisningspenge, som også det ærede medlem hr. Damsgaard påviste; men er der noget, mit parti afgjort er imod, så er det øgede statsudgifter, og på længere sigt foruroliger denne udvikling mig meget. De private seminarier er startet ud fra visse grundtanker og ideer og har været og er af den allerstørste betydning for vort samfund; men går de over til staten, tror jeg, de tanker og ideer efterhånden falder væk. Derfor kan jeg ikke være med til at anbefale disse lovforslag.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg kan desværre ikke takke alle ordførerne, hvad jeg meget gerne havde villet. Jeg havde ikke i min vildeste fantasi tænkt mig, at disse to beskedne lovforslag kunne give anledning til en stor principiel debat om spørgsmålet private seminarier eller statsseminarier. Det er at lægge diskussionen op i et plan, hvor sagen ikke hører hjemme. Dette er ikke indledningen til gennemførelsen af et nyt princip; man fastholder blot det princip, som stort set hidtil har været gældende.

Det ærede medlem hr. Damsgaard omtalte, at der i fjor oprettedes 3 nye private

seminarier; det gav en meget stor uligevægt i forholdet mellem private seminarier og statsseminarier, hvad der bl. a. kan begrunde, at man, når ønsker fremsættes fra private seminarier om at blive statsseminarier, overvejer det velvilligt. Selv efter disse 2 forslags gennemførelse vil vi have flere private seminarier, end vi har haft på noget tidspunkt, også på de tidspunkter, hvor det ærede medlem og hans parti har været med til at gennemføre nye statsseminarier. Det er jo talemåder, hele denne diskussion om, at her indleder man gennemførelsen af et nyt princip. Vi vil som sagt, efter at disse to private seminarier er blevet statsseminarier, have forholdsmæssigt flere private seminarier, end vi har haft på noget tidspunkt tidligere.

Jeg kan ikke godkende den betragtning, at når vi i 1920 fik to statsseminarier i Sønderjylland, var det alene ud fra en national betragtning. Det var tillige ud fra den almindelige betragtning, at man også over et statsseminarium er i stand til at få virkelig velegnede og gode ledere og lærere. Jeg skal da være den første til at erkende og anerkende, at der gennem vore private seminarier er givet en islæt i vor læreruddannelse af umådelig værdi, og at det stadig sker; men det ville være urimeligt at sige, at noget tilsvarende ikke er gjort gennem statsseminarierne. Jeg ved ikke, hvordan man vil begrunde, at man forsøger at stille det modsætningsforhold op, man gør. Statsseminarierne har den samme frie stilling til undervisningen som de private seminarier. Yderligere må jeg bede om, at man ikke hæfter sig for meget ved, at der ved de private seminarier, der oprettes i vor tid, er visse åndelige bevægelser til stede, og at det er visse særprægede mennesker, som dér har begyndt et seminarium på et særligt åndeligt grundlag. Spørger man, hvem der står bag disse seminariers oprettelse, må svaret blive, at det i meget væsentlig grad er kommunerne. Tror man, dér er tale om en større åndelig faktor, tror man, muligheden for at bestemme, hvem der skal være leder og lærere ved disse skoler, er mere rummelig og fri, end den vil være på statsseminarierne? Jeg gentager: dette er ikke et spørgsmål om at indlede en ny praksis, begynde på en ny linje; det er et rent praktisk spørgsmål om at